

Vallès Occidental

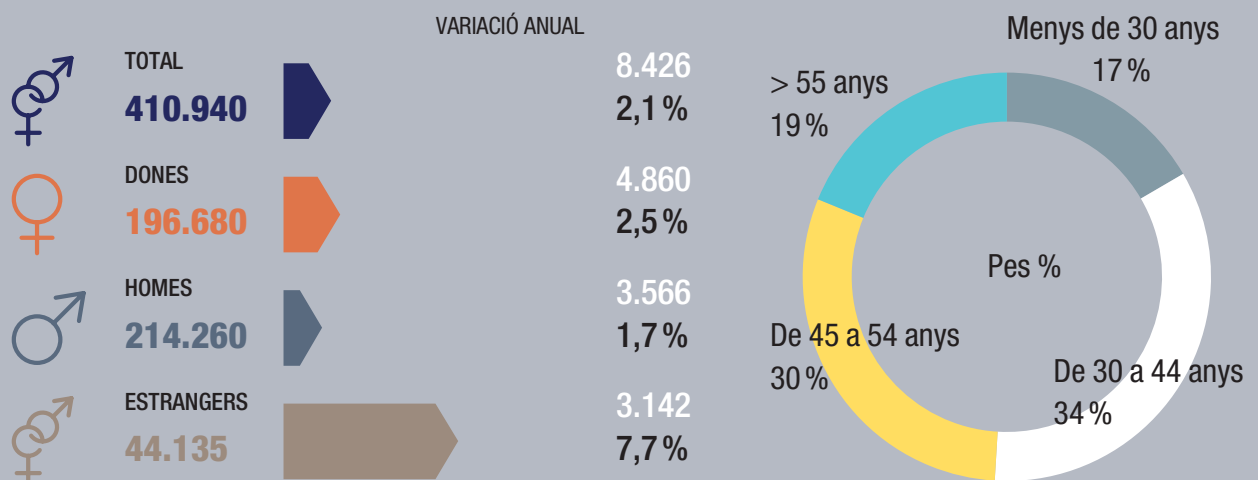

Resum executiu

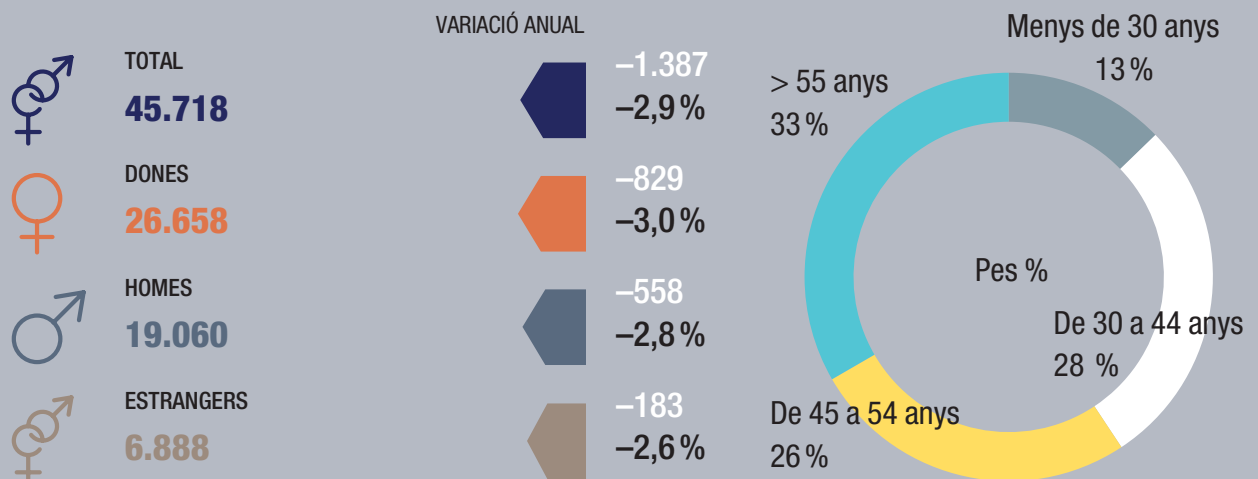
El Vallès Occidental continua registrant una evolució positiva en els indicadors socioeconòmics analitzats al llarg de l'any 2022. Tanmateix, repeteix el comportament de l'any anterior, en què aquesta evolució es percep més moderada que en el conjunt de la província o respecte a altres comarques. La reducció del nombre d'aturats registrats ha estat del $-2,9\%$ ($-4,6\%$ provincial), sense gaires diferències entre sexe o nacionalitat, però sí per edat, ja que es dona un increment de l'atur entre els joves menors de 30 anys ($3,7\%$). La taxa d'atur registrat davalla fins al $10,0\%$, comparativament elevada respecte a la taxa provincial ($9,3\%$).

La comarca presenta un $2,1\%$ més de població ocupada resident que un any abans, un creixement inferior al del conjunt de la demarcació ($2,6\%$). També està per sota la variació de llocs de treball, que és del $2,4\%$ ($3,0\%$ provincial), impulsada per l'increment de la modalitat de treball assalariat ($2,9\%$), ja que el treball autònom cau lleugerament ($-0,5\%$). El comerç a l'engròs és l'activitat que aporta més llocs de treball nous aquest darrer any. En canvi, el teixit empresarial es contrau sensiblement, ja que cau el $-0,3\%$ ($0,1\%$ provincial).

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2022

Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2022

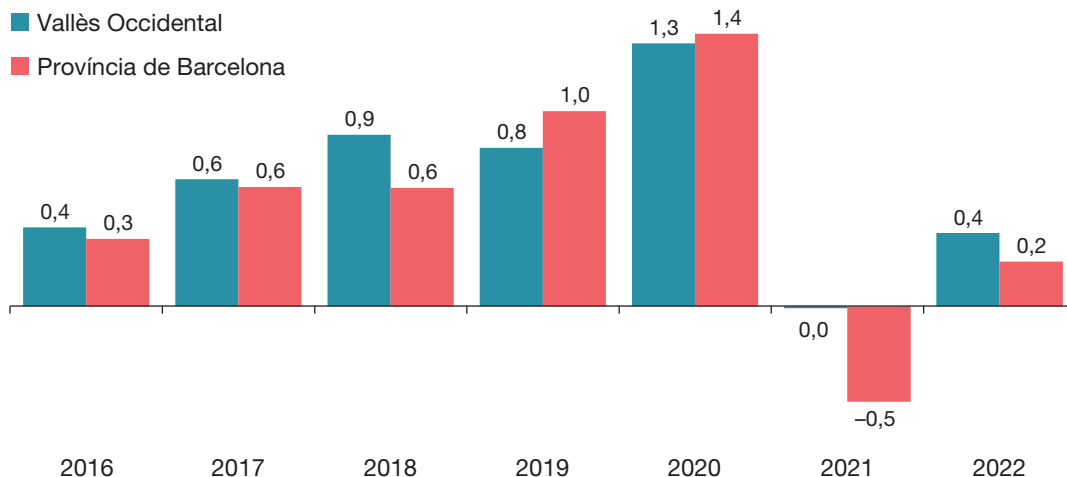

La comarca del Vallès Occidental té una superfície de 583,1 km², el 7,5 % de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està formada per vint-i-tres municipis. Sabadell i Terrassa comparteixen la capitalitat.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2016-2022 (en percentatge)

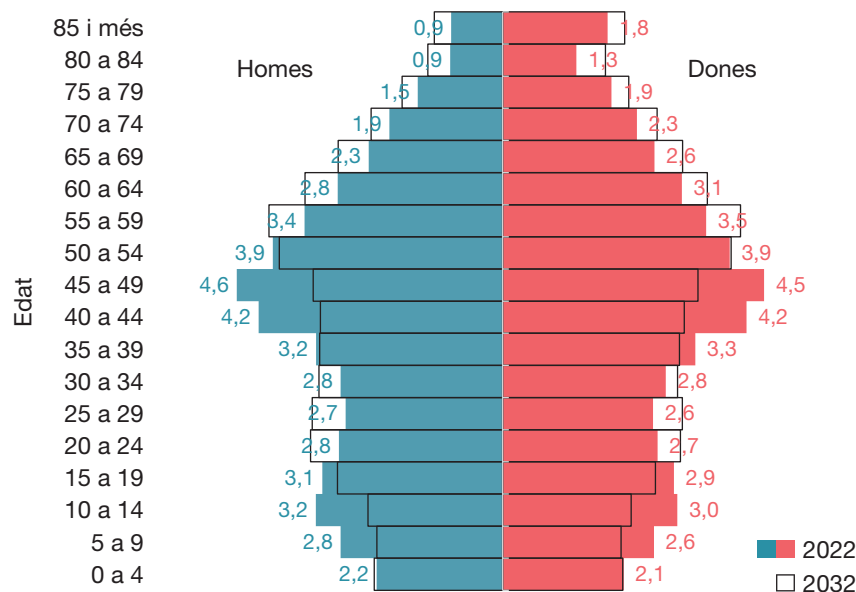

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Vallès Occidental, que és la segona comarca més poblada després del Barcelonès, l'any 2022 suma 940.881 **habitants**, que suposen el 16,4% del total de la província. Respecte a l'any 2021, la població ha crescut el 0,4%, lleugerament per sobre del conjunt de la demarcació (0,2%), i recuperant la tendència de creixement que es va trencar l'any anterior. És la comarca que més creix en termes absoluts (3.459 habitants més). Segons grans grups d'edat, decreix la població jove menor de 16 anys (-1,7%), i creix la població de 16 a 64 anys (0,5%) i la major de 64 anys (2,1%). La població amb nacionalitat espanyola creix un tímid 0,2%, mentre que l'estrangera puja l'1,8%, destacant les nacionalitats marroquina (1,9%), veneçolana (8,2%) i colombiana (9,3%). Setze municipis guanyen població, destacant Terrassa (1.103) i Sant Cugat del Vallès (1.713) Els altres set municipis perden població, especialment Sabadell (-444).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Vallès Occidental 2022-2032 (en percentatge)

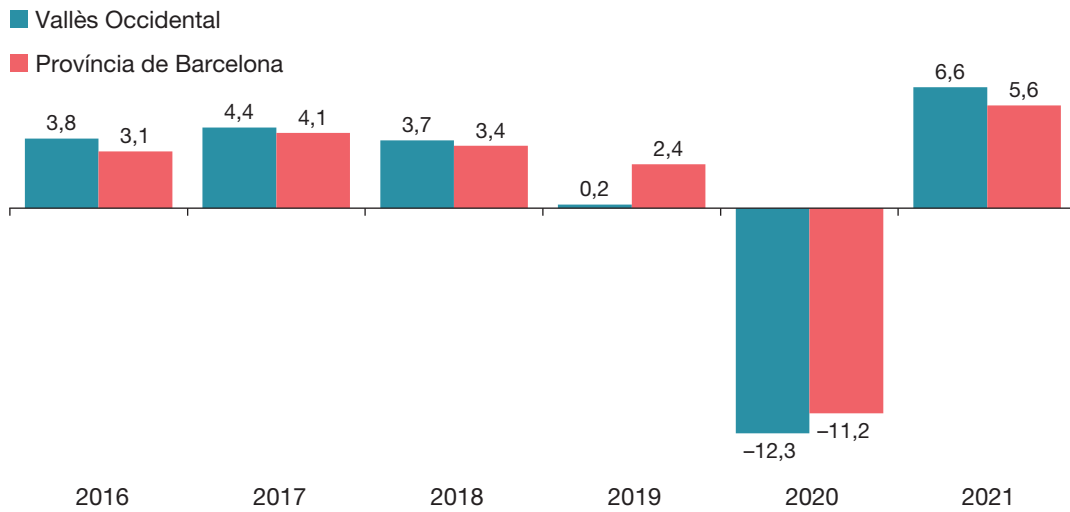
La població del Vallès Occidental retorna a una evolució positiva, gràcies al creixement de la població adulta (0,5%) i sobretot de la població major de 64 anys (2,1%).

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

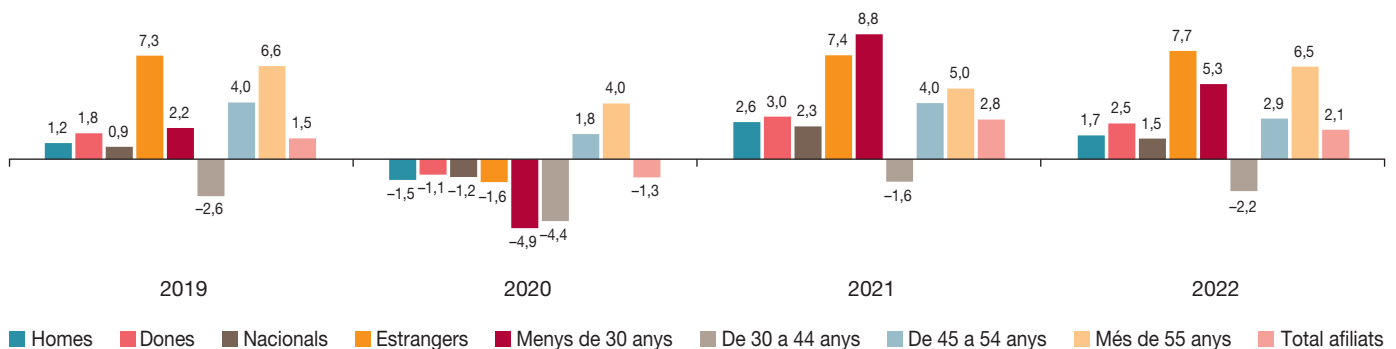
Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2022

Al Vallès Occidental, l'increment de l'ocupació ha estat del 2,1 %, amb especial incidència entre les persones de més edat.

Segons l'Anuari econòmic comarcal 2022, de BBVA, l'increment del VAB a la comarca l'any 2021 va ser del 6,6 %, un punt per sobre del conjunt de la província (vegeu el gràfic 3). L'ocupació registrada de la població resident a la comarca ha augmentat el 2,1 % l'any 2022, per sota del ritme de creixement del conjunt de la demarcació (2,6 %). Entre les persones amb nacionalitat estrangera ho fa de forma significativa, el 7,7 %, mentre que per grups d'edat el creixement més notable és el de la població de 55 anys i més (6,5 %). Tan sols baixa en el grup de 30 a 44 anys (-2,2 %). L'any finalitza amb un total de 410.940 persones ocupades, 8.426 més que un any abans, i continua sent la segona comarca amb un major nombre d'ocupats.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Vallès Occidental (en percentatge)

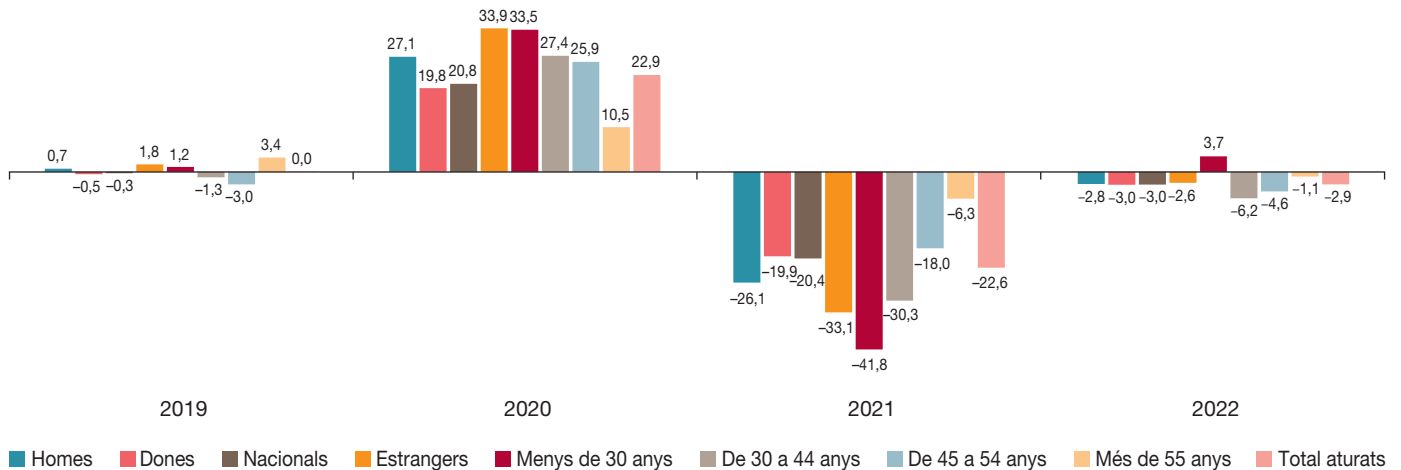

Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

En tancar l'any 2022, l'atur registrat (vegeu el gràfic 5) se situa en un total de 45.718 persones aturades, la segona comarca amb un major nombre després del Barcelonès. Es tracta, però, d'una dada inferior a la registrada un any enrere, amb 1.387 persones aturades menys, el -2,9 %, una reducció més moderada que la del conjunt de la demarcació (-4,3 %). La taxa d'atur baixa fins al 10,0 %, set dècimes superior a la taxa provincial (9,3 %).

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.
Vallès Occidental (en percentatge)

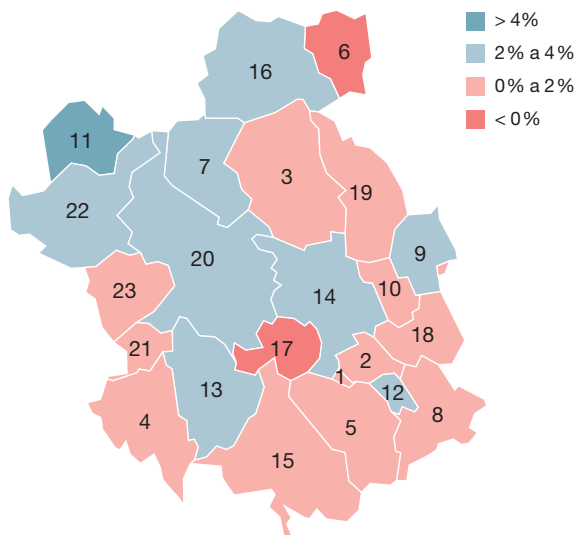

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Per sexe, l'atur cau amb una intensitat molt similar entre els homes (-2,8 %) i les dones (-3,0 %). L'atur nacional davalla el -3,0 % i l'atur de persones amb nacionalitat estrangera ho fa el -2,6 %. Entre els grups d'edat analitzats, la majoria veuen baixar el nombre d'aturats, especialment la població de 30 a 44 anys (-6,2 %), i tan sols creix entre la població jove menor de 30 anys (3,7 %). Tots els grans sectors d'activitat redueixen els aturats, el sector serveis encapçala la reducció en termes absoluts (-1.086) i l'agricultura en termes relatius (-15,5 %). Únicament creix l'atur entre les persones sense ocupació anterior (4,5 %).

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada.
Vallès Occidental, 2022 (en percentatge)

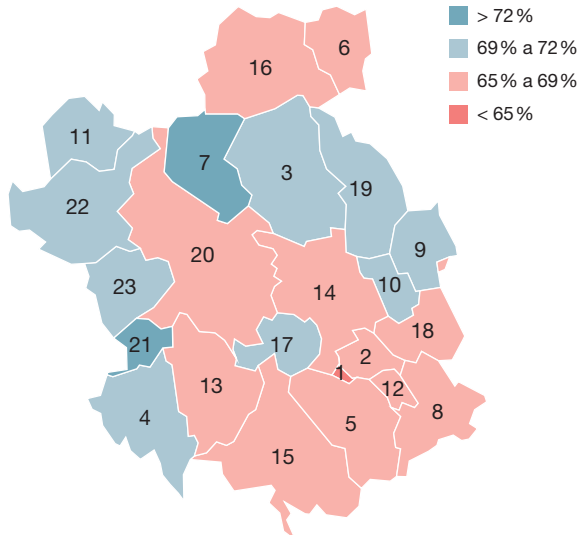

Es redueix moderadament l'atur registrat (-2,9 %) i la baixada s'estén per tots els grans sectors econòmics, excepte entre les persones sense ocupació anterior.

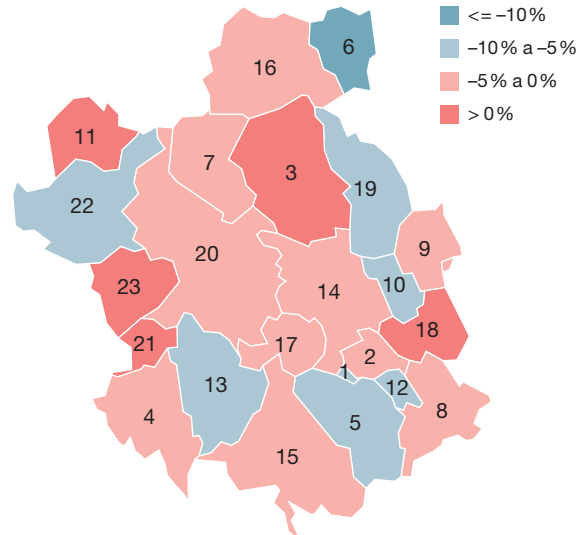
Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Vallès Occidental, 2022 (en percentatge)

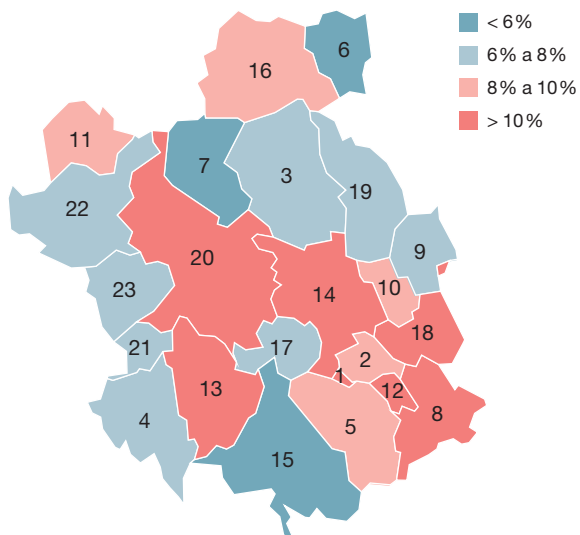
Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Vallès Occidental, 2022 (en percentatge)

Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Vallès Occidental, 2022 (en percentatge)

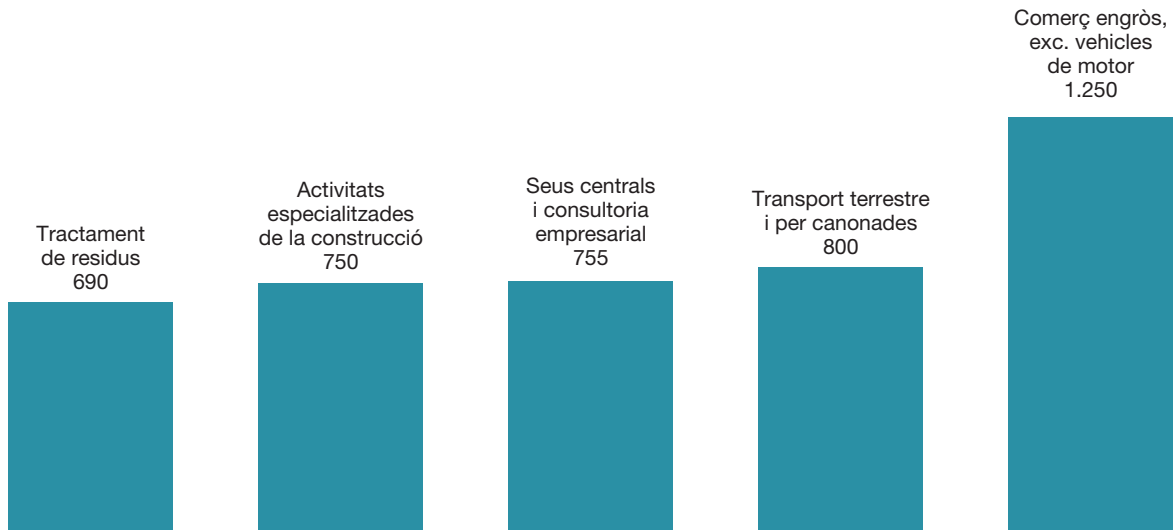
L'augment de persones ocupades residents s'ha estès per 20 dels 22 municipis de la comarca i només 1 manté una taxa d'ocupació inferior al 60%. La caiguda de l'atur arriba a 18 municipis i tan sols 1 registra una taxa d'atur superior al 15%.

1 Badia del Vallès	13 Rubí
2 Barberà del Vallès	14 Sabadell
3 Castellar del Vallès	15 Sant Cugat del Vallès
4 Castellbisbal	16 Sant Llorenç Savall
5 Cerdanyola del Vallès	17 Sant Quirze del Vallès
6 Gallifa	18 Santa Perpètua de Mogoda
7 Matadepera	19 Sentmenat
8 Montcada i Reixac	20 Terrassa
9 Palau-solità i Plegamans	21 Ullastrell
10 Polinyà	22 Vacarisses
11 Rellinars	23 Viladecavalls
12 Ripollet	

Gràfic 6

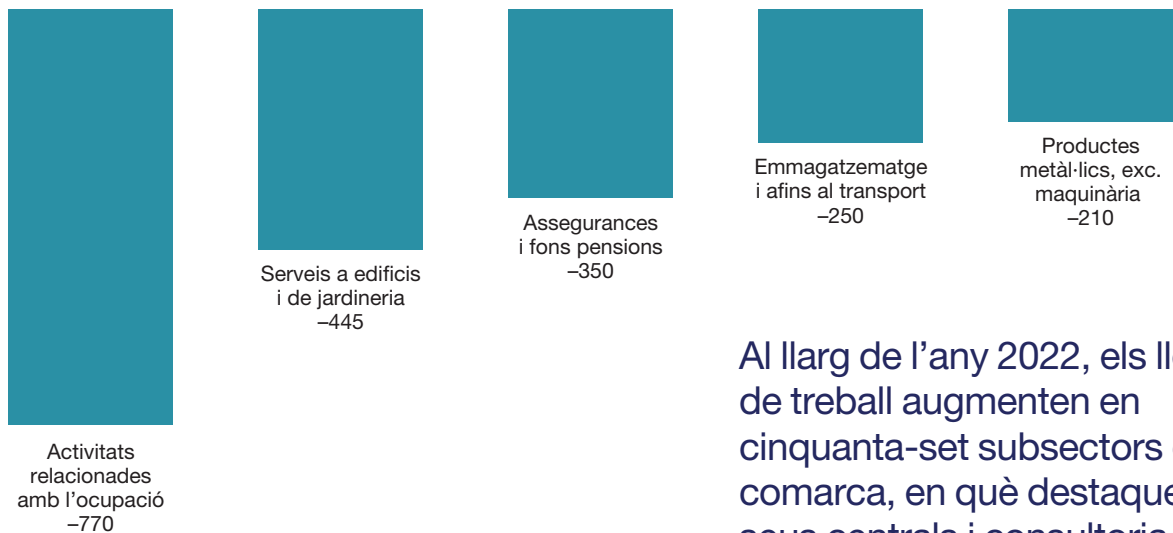
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball.
Vallès Occidental, 2022 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball.
Vallès Occidental, 2022 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

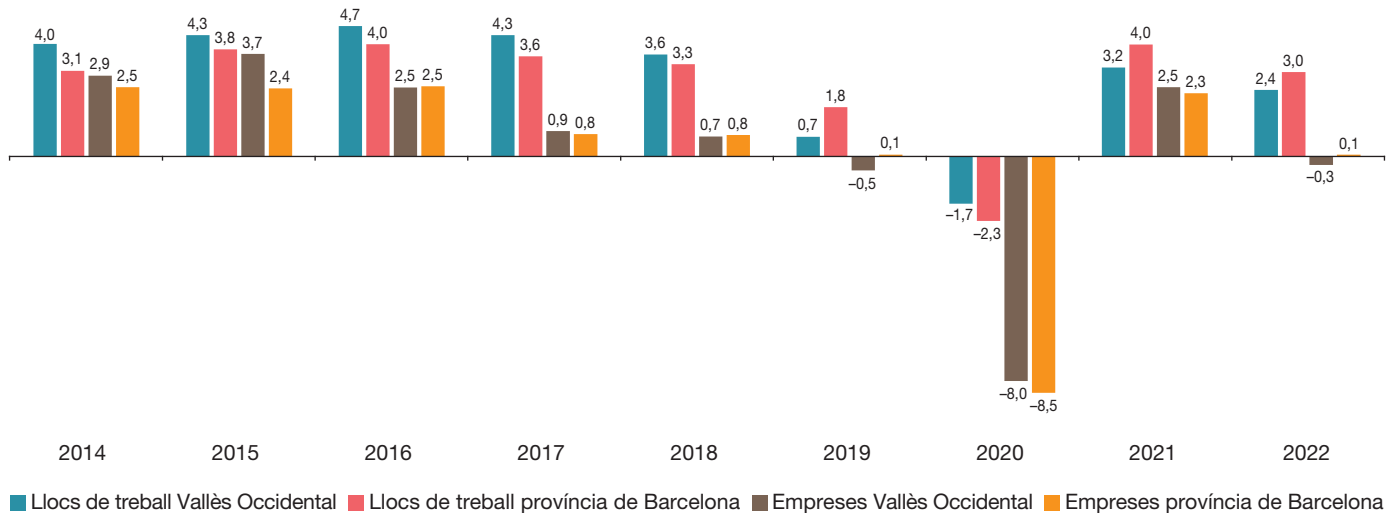
En relació al nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no), es localitzen 403.790 ocupats en finalitzar l'any 2022, que són 9.415 més que un any enrere, un creixement del 2,4 %, més moderat que l'experimentat en el conjunt de la demarcació (3,0 %). La modalitat de treball assalariat és la que ha impulsat aquest creixement, ja que augmenta el 2,9 %, mentre que la modalitat de treball autònom perd llocs de treball en aquest període (-0,5 %).

Al llarg de l'any 2022, els llocs de treball augmenten en cinquanta-set subsectors de la comarca, en què destaquen: seus centrals i consultoria empresarial (755), transport terrestre i per canonada (800), i comerç a l'engròs (1.250). Per contra, dinou subsectors perden llocs de treball, i destaca especialment la pèrdua de les activitats relacionades amb l'ocupació (-770).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

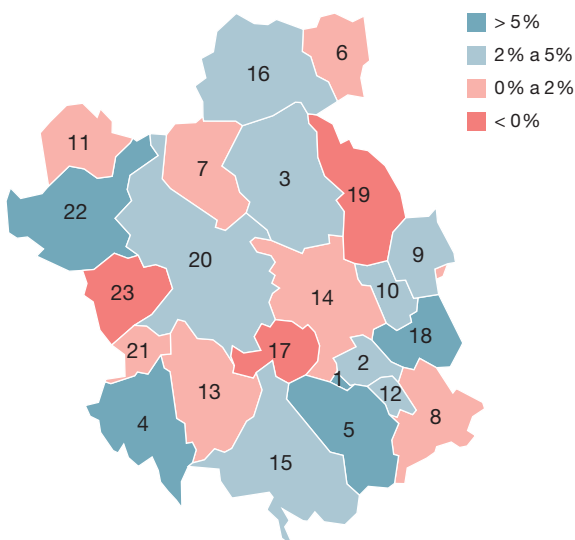

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

La variació interanual de llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva a disset municipis de la comarca, amb especial incidència a Badia del Vallès (7,2 %), Castellbisbal (7,7 %) i Vacarisses (10,4 %). En termes absoluts, els majors increments s'han produït a Terrassa (1.670) i Sant Cugat del Vallès (2.065). A diferència d'aquests, tres municipis registren una caiguda dels llocs de treball, concretament Sant Quirze del Vallès (-0,6 %), Viladecavalls (-1,2 %) i Sentmenat (-3,6 %).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats. Vallès Occidental, 2022 (en percentatge)

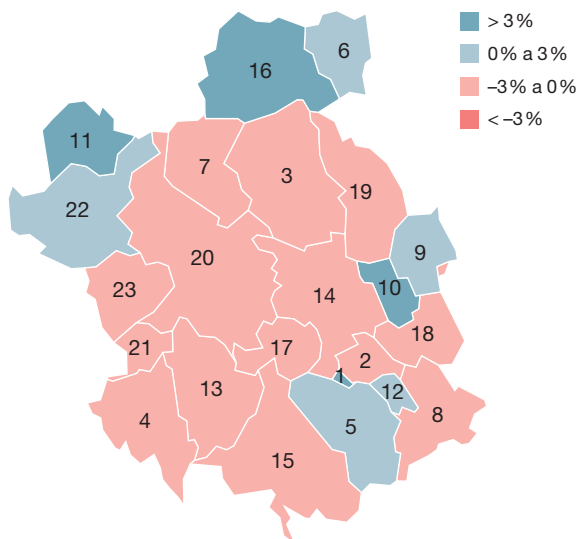
L'increment de llocs de treball a la comarca al llarg de l'any 2022 ha estat del 2,4 % (2,9 % assalariats i -0,5 % autònoms). I el nombre d'empreses ha baixat el -0,3 %.

Malgrat el creixement en llocs de treball, aquest no s'ha traduït en un increment del **nombre d'empreses** (comptes de cotització), ja que en tancar l'any 2022 hi ha el $-0,3\%$ menys que un any abans (-77), experimentant una evolució diferent a la del conjunt de la província ($0,1\%$). L'any acaba amb 25.356 empreses localitzades a la comarca. Entre els subsectors d'activitat que creixen, destaquen els serveis a edificis i de jardineria (20) i la construcció d'immobles (35). Per contra, trobem les davallades del comerç, tant a l'engròs (-39) com al detall (-54).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades.
Vallès Occidental, 2022 (en percentatge)

8 municipis de la comarca guanyen empreses l'any 2022, destacant Polinyà (18) i Cerdanyola del Vallès (19). En canvi, 14 municipis en perden, entre els quals destaca Sant Cugat del Vallès (-24).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el Vallès Occidental aplega el $16,4\%$ (16.022) de les societats mercantils de les comarques barcelonines i el $18,5\%$ (53.834 milions d'euros) del volum de negoci de la província. És una comarca amb una gran diversificació del teixit empresarial; els cinc primers sectors per volum de negoci apleguen el $39,8\%$ de la facturació total, quan la mitjana de les comarques barcelonines gira a l'entorn del 50% .

L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació, al Vallès Occidental, es va traduir en una disminució del $10,3\%$ del 2019 al 2020, reducció similar a la registrada en el conjunt de la demarcació de Barcelona ($11,0\%$). El 2021 la facturació s'ha recuperat al nivell d'abans de la pandèmia amb un increment del $13,5\%$, augment similar al registrat en el conjunt de les comarques de Barcelona ($13,3\%$).

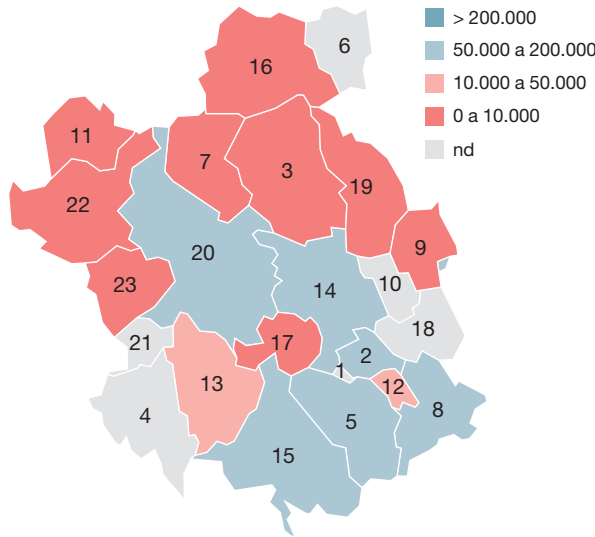
L'any 2022 tanca amb un total de 27.641 **prestacions per desocupació** concedides, que representen 960 més que el desembre de 2021. En relació amb la població aturada registrada, la taxa de cobertura se situa en el $65,5\%$, per sota de la taxa provincial ($69,0\%$). Però l'augment del nombre de prestacions i la reducció dels aturats registrats ha propiciat un augment de $4,5\%$ de la taxa de cobertura respecte a un any abans ($61,0\%$).

El nombre de **contractes laborals** registrats al llarg de l'any 2022 arriba a 287.508, i això suposa una lleugera caiguda del $-0,4\%$ respecte de l'any anterior (-1.286), comportament que contrasta amb l'increment experimentat al conjunt de la província ($4,5\%$). El sector de la indústria és el que concentra una major caiguda de la contractació, mentre que creix l'altre gran sector, el de serveis. Els canvis introduïts per la darrera reforma laboral han propiciat un increment de la contractació indefinida ($151,8\%$) i una davallada de la contractació temporal ($-28,0\%$).

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Vallès Occidental, 2022* (en euros)

* Inclou el 2n semestre de 2021 i el primer semestre de 2022, que correspon al 4t trimestre del 2021 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2022.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

L'oferta de places en allotjament turístic a la comarca s'incrementa un 7 % superant les 9.000 places. Aquest any 2022 destaca l'increment de l'11 % de les places d'habitatges d'ús turístic (HUT) i un increment mínim de les places hoteleres (6 %).

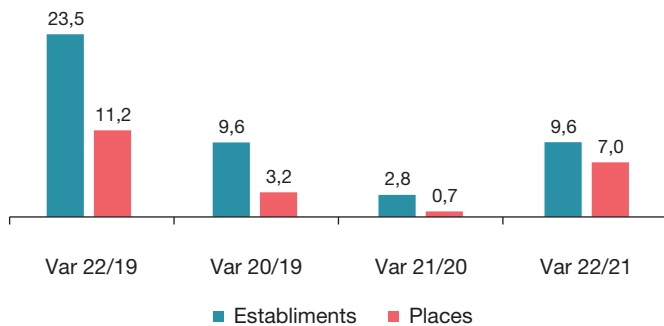
Les dades de demanda recollides el 2022 presenten resultats superiors als de l'any anterior tant en nombre de turistes com de pernотacions. La demanda (basada només en les xifres disponibles dels establiments hotelers) presenta un augment del 80 % i registra un total de 1,4 milions de pernотacions.

Pel que fa a la recaptació de la taxa turística, el Vallès Occidental ha registrat un augment del 196 % en l'import total respecte al 2021, arribant als 725.564 €.

Destaca l'increment del 80 % de la demanda turística a la comarca respecte al 2021, superant l'1,4 milions de pernотacions.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

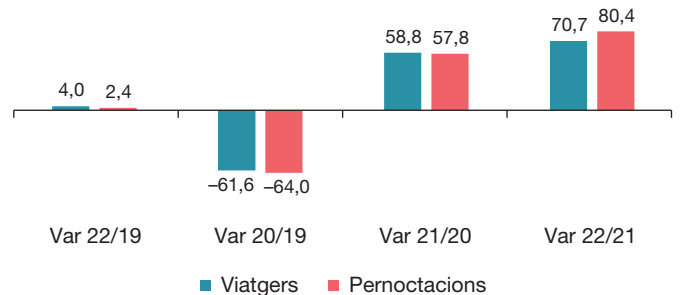

* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)

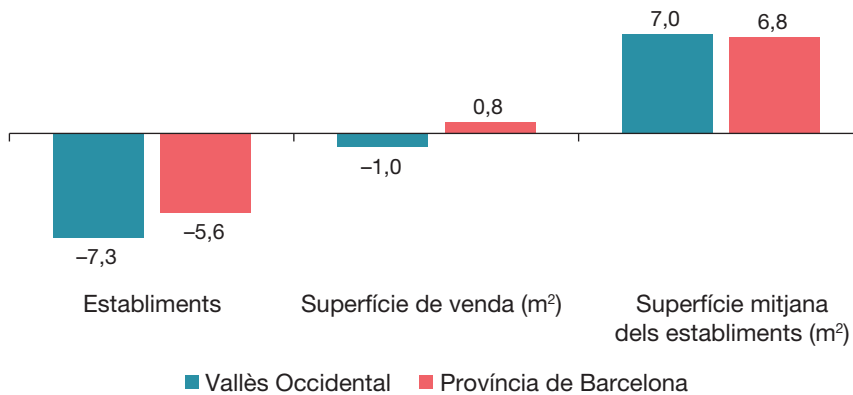

* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)

Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2021 hi havia un total de 9.341 establiments comercials a la comarca que ocupaven una superfície de venda d'1.285.624 m². Això suposa un descens respecte a l'any 2019 d'un -7,3 % en el nombre d'establiments i un descens d'un -1,0 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 9,96 establiments per cada 1.000 habitants, 9 dècimes menys que l'any 2019, i 1.371 m² per cada 1.000 habitants, un -2,3 % menys. La superfície mitjana per establiment se situa en 138 m², 9 m² més que el 2019 i un increment d'un 7,0 %, just per damunt del conjunt de la província (6,8 %).

En els últims resultats de l'Enquesta d'hàbits de consum i compra a la comarca 2019, la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència és d'un 7,06 sobre 10 (gairebé igual que la mitjana provincial, que és del 7,15). En destaca la percepció dels residents envers la qualitat de l'oferta comercial, amb una valoració de 7,43, la segona més alta de totes les comarques de la demarcació. Respecte a l'índex d'atracció i pèrdues, s'observa bona contenció de les categories de productes quotidians amb uns índexs al voltant del 100 %. Pel que fa a l'equipament per a la persona, s'obté una pèrdua de comprador/es, que baixa fins al 75,27 %. En canvi, l'oferta comercial és capaç de contenir la despesa de l'equipament per a la llar, 95,45 %, la segona comarca amb el millor índex de la demarcació per a aquests productes.

S'ha perdut tant superfície com nombre d'establiments comercials, però ha crescut la dimensió mitjana dels establiments. La valoració de l'oferta comercial és bona, especialment per la qualitat.

Procés de digitalització al comerç. Acció comarcal al Vallès Occidental

Teresa Zamora Vallet, Consell Comarcal del Vallès Occidental

El context

Al Vallès Occidental el comerç i l'hostaleria té un pes important i aporta el 17 % del VAB total. Si bé van ser uns dels sectors més afectats per la crisi sanitària provocada per la pandèmia, l'ocupació ha mostrat un comportament positiu tant el 2021 com el 2022 (superant en 1,9 % el nivell d'ocupació d'abans de la covid-19 el 2022, amb 106.065 llocs de treball, el 26,7 % del total). Aquest creixement contrasta amb una davallada del nombre d'empreses des del 2019: amb 8.501 empreses a finals de 2022 (33,5 % del total), registra una pèrdua progressiva de teixit empresarial (-6,3 % sobre dades de 2019).

Pel que fa a l'oferta comercial, el Vallès Occidental compta amb 9.341 establiments, segons el Cens d'establiments comercials de Catalunya de l'any 2021. Respecte a l'any 2019, presenta una disminució del 7,3 %, el que suposa 739 establiments comercials menys (que s'afegeix a la disminució del 3,4 % registrada el 2019 respecte a l'any 2017). Aquesta davallada ha comportat un descens de la densitat comercial de 10,9 a 10 establiments per 1.000 habitants, gairebé dos punts per sota de la mitjana catalana (11,9 est./1.000 hab.), i un dels més baixos del conjunt de comarques catalanes.

Un context que va portar les administracions locals i els agents socioeconòmics a acordar l'impuls d'accions concertades de suport al comerç en l'àmbit comarcal, incloent mesures de suport a la digitalització en el Pla de reconstrucció comarcal per a fer front als efectes de la pandèmia. Així mateix, el novembre de 2020 es constitueix un grup amb representants polítics i de les organitzacions socioeconòmiques per impulsar el comerç i la restauració, incloent una línia relacionada en el Programa d'Actuació Comarcal 2021-2024.

Finalment, la digitalització del comerç és un dels àmbits de treball supralocal recollits en l'Estratègia Comarcal de Comerç i Restauració del Vallès Occidental 2023-25, incorporant propostes d'acció en el Pla d'acció 2023.

Acció envers la digitalització del comerç i la restauració

Pel que fa a la digitalització del comerç, l'impacte de la pandèmia aporta uns elements que transformen de forma significativa el context. La compra en línia es presenta com un recurs clau per cobrir necessitats i el comerç de proximitat s'enfronta de cop a la necessitat de trobar alternatives a la venda presencial.

Aquest nou marc porta les administracions locals i els agents de suport al comerç a definir eines i accions per donar suport a una transformació digital que requereix actuar d'una forma accelerada, amb interessos per fer accions formatives i engegar portals locals per a la venda i/o la gestió de la distribució en línia. En aquest context, el Consell Comarcal del Vallès Occidental ha desenvolupat diverses actuacions:

1. Accions d'informació i divulgació

L'abril de 2021 s'organitza la jornada «El comerç de proximitat en línia. Reptes i alternatives que obren camí». S'hi presenten set plataformes per impulsar el comerç de proximitat en línia. El març de 2023 se celebra la jornada «La transformació digital dels negocis de proximitat», en el marc d'un conveni de col·laboració amb la Diputació de Barcelona. Aquesta va servir, d'una banda, per activar

una reflexió sobre on estem i cap a on s'ha d'anar, avançant en l'omnicanalitat i l'entrada d'*smartphones* i *tablets* en el dia a dia del *retail*, repensant els negocis.

I, d'altra banda, per posar en valor i divulgar dos recursos impulsats per la Diputació i el servei dels municipis: l'aplicació mòbil Aprop-teu, que ofereix a comerciants, paradistes i empreses d'activitat econòmica en la trama urbana, la possibilitat d'informar de la seva oferta i condicions de serveis, així com la consulta a la ciutadania; i la plataforma en línia Digiempèn que apropa coneixements diversos per connectar els negocis locals al món digital, amb propostes d'accés en línia en diferents formats.

2. Suport a la digitalització del comerç i la restauració en el marc del projecte Treball, talent i tecnologia

El 2021, en el marc de la convocatòria de la Diputació de Barcelona del programa Treball, talent i tecnologia, un grup de petits municipis (Gallifa, Matadepera, Rellinars, Sant Llorenç Savall, Ullastrell, Vacarisses, Viladecavalls i Montcada i Reixac) van considerar com a prioritat orientar el projecte a la transformació digital dels negocis de comerç, restauració i serveis en trama urbana.

En una primera etapa, es va fer una anàlisi del nivell de digitalització de les activitats de *retail* (489 enquestes recollint l'opinió dels responsables). Es va constatar que la venda en línia se situava per sota del 18 %. Quasi el 60 % dels negocis disposaven de pàgina web o presència en webs, utilitzaven canals de missatgeria instantània a l'entorn del 73 % i feien ús de les xarxes socials sovint o molt sovint en un 61 % dels casos. Unes dades rellevants que quan es fan comprovacions es mostren poc realistes: pel que fa a la web, sovint es troba desactualitzada o infrautilitzada, o l'ús de les xarxes socials es troba poc aprofitat per assolir impacte.

Davant aquests resultats s'articulen dues iniciatives: l'acció d'un agent de capacitació digital que assumeix la funció de motivar i acompanyar en el procés de guanyar presència en línia, desenvolupant les competències digitals dels responsables de 125 negocis, d'acord amb el perfil i necessitats. També la programació de càpsules formatives (relacionades amb eines digitals bàsiques, màrqueting i xarxes socials...), en les quals han participat 76 negocis. De forma complementària, 32 persones han estat formades per aportar coneixements digitals en la gestió i la comercialització, per a la seva possible incorporació a llocs de treball.

3. Fomentar i acompanyar la utilització de l'aplicació Aprop-teu

En un marc de coordinació amb la Gerència de Serveis de Comerç, en sis municipis de menys de 10.000 habitants es porta a terme un procés d'informació, divulgació i acompanyament a l'activació dels negocis en l'aplicació, com a pas previ a la divulgació entre la ciutadania. Actualment, hi ha més de 260 negocis amb dades incorporades d'aquests municipis, 22 que han activat la realització de promocions i la resta està en procés de seguiment i suport.

Conclusions

Superada la necessitat generada per la pandèmia, l'acceleració de la transformació digital en el comerç de proximitat evoluciona de manera lenta, condicionada per elements associats especialment a aspectes que caracteritzen el perfil dels negocis: cultura digital feble, falta de temps per fer formació i poder incorporar adequadament l'ús d'eines digitals que permetin l'evolució cap a formats de negoci híbrids i omnicanals.

Així, donades les dificultats, cal mantenir una acció de suport continuada. L'acompanyament personalitzat per avançar progressivament es mostra com un bon recurs, clau per a la iniciació, ja que actua com a palanca motivadora, per engegar el canvi amb la implementació d'actuacions bàsiques i avançar cap a noves maneres de pensar i gestionar el negoci que s'adaptin progressivament a la realitat del mercat, i a les demandes d'una clientela amb hàbits en canvi constant. L'acció d'un agent de digitalització pot ser un recurs necessari i complementari per aprofitar formacions, incentius a inversions o noves eines, assegurant amb la mentoria un major aprofitament dels esforços i els recursos.